

آیین نامه مالکیت فکری و ثبت اختراع، حق امتیاز و تجاری سازی در دانشگاه علوم پزشکی کرمان

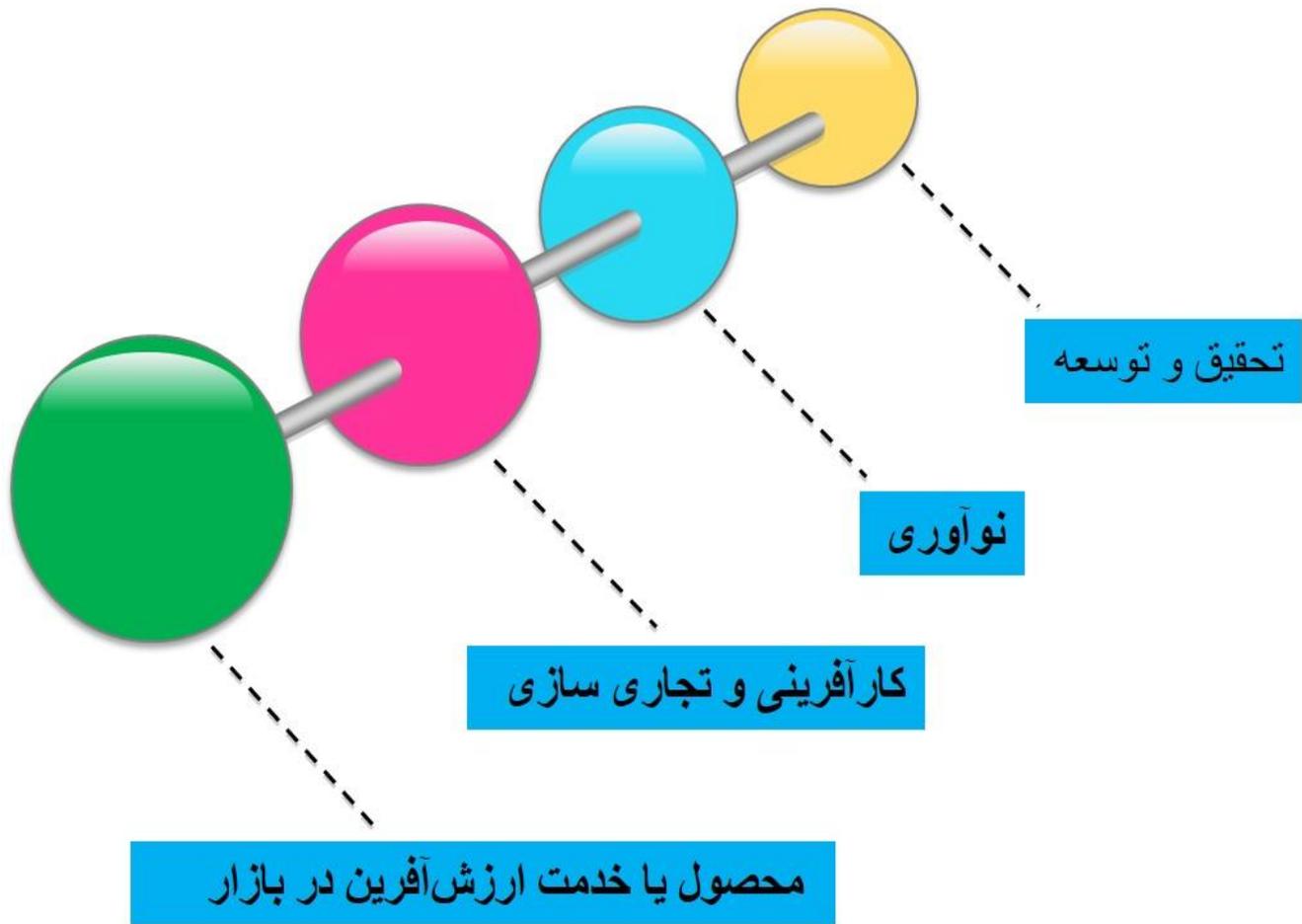
مقدمه

یکی از کارکردهای مهم مؤسسات علمی و پژوهشی، تولید علم و فناوری است که به عنوان دارایی فکری، علاوه بر ارزش معنوی می تواند ارزش مادی نیز داشته و خلق ثروت نماید. مالکیت فکری بعنوان یکی از زیر ساختهای اساسی توسعه فناوری می باشد و حمایت از حقوق مالکیت فکری در خلق نوآوری ها و حمایت از نوآوران نقش کلیدی دارد. عدم آشنایی با قوانین مالکیت فکری در بازارهای داخلی و بین المللی خسارات زیادی را از جمله افشا شدن فناوری در بازار هدف، استفاده رقا بدون پرداخت هیچگونه هزینه ای در قبال دانش و خلاقیت های فکری نوآوران حقیقی، دستیابی به نتایج حاصل از زحمات چندین ساله افراد دیگر را به دنبال دارد. از این رو تبیین خط مشی و ضوابط مالکیت فکری در مؤسسات علمی و پژوهشی، از جمله الزامات موفقیت در تجاری سازی نتایج تحقیقات است. در همین راستا، برای ارتقای حمایت از مالکیت فکری در جهان، جمهوری اسلامی ایران نیز عضو سازمان جهانی مالکیت فکری گردیده است (موضوع قانون الحاق ایران به معاهده تاسیس سازمان جهانی مالکیت فکری مصوب ۱۳۸۰).

با توجه به اهمیت حمایت از حقوق مالکیت معنوی در اقتصاد دانش بنیان و مدیریت تجاری سازی محصولات، به منظور حفظ و صیانت از دستاوردهای علمی و پژوهشی اساتید، مخترعین و مبتکران، ضرورت دارد که دستاوردهای پژوهشی حاصله در مسیر تجاری سازی و تولید ثروت قرار گیرند و نقش مالکیت فکری و دارایی های فکری در معاملات تجاری در سطح ملی و بین المللی ملاحظه گردد. بنابراین در جهت حمایت از دارایی های فکری اشخاص حقیقی و حقوقی در دانشگاه، آیین نامه مالکیت فکری و ثبت اختراعات دانشگاه علوم پزشکی کرمان به شرح زیر تدوین و تصویب می شود.

ماده ۱- تعاریف

۱.۱. فرآیند شکل گیری ایده تا تجاری سازی: این فرآیند یک مسیر تکاملی و نظام مند است که طی آن یک ایده خام، با عبور از مراحل مختلف تحقیق و توسعه، نوآوری و کارآفرینی و تجاری سازی، به یک محصول یا خدمت ارزش آفرین در بازار تبدیل می شود. این فرآیند معمولاً شامل این سه مرحله می باشد، اما بسته به حوزه تخصصی، نوع نوآوری، یا چارچوب های نظری مختلف می تواند تفاوت هایی در ترتیب، تعداد یا محتوای مراحل وجود داشته باشد (شکل ۱). همچنین در جدول شماره ۱ مراحل این فرآیند و موضوعات حقوقی متناسب با هر مرحله که در این آیین نامه به آن پرداخته می شود به همراه بازیگران و ذینفعان هر مرحله نشان داده شده است.

شکل ۱. فرآیند شکل گیری ایده تا تجاری سازی

جدول ۱- فرآیند شکل گیری ایده تا تجاری سازی

ذینفعان و بازیگران	موضوعات حقوقی	مراحل شکل گیری ایده تا تجاری سازی		ردیف
پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان	مالکیت معنوی	شکل گیری ایده	تحقیق	.۱
		مطالعات اولیه		.۲
		مطالعات پایه		.۳
		مطالعات امکان سنجی	توسعه	.۴
		طراحی و ساخت نمونه اولیه		.۵
پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان	مالکیت معنوی و ثبت اختراع	آزمون و اعتبارسنجی		.۶
پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان / شرکت کار گزار / مبدع یا مخترع	مالکیت معنوی و ثبت اختراع	ثبت اختراع		.۷
پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان / شرکت کار گزار / مبدع یا مخترع / مالک اختراع	ثبت اختراع و حق امتیاز	مالکیت فکری و حفاظت قانونی	نوآوری	نوآوری
		طراحی و تولید محصول در مقیاس آزمایشگاهی		.۹
پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان / شرکت کار گزار / مبدع یا مخترع / مالک اختراع	حق امتیاز	تامین مالی اولیه و برنامه ریزی کسب و کار	کارآفرینی	.۱۰
		ارزیابی بازار		.۱۱
		ایجاد ساختار فنی		.۱۲
		نهایی سازی محصول		.۱۳
		تولید محصول و معرفی به بازار		.۱۴
		پژوهشگر/واحد فناور / شرکت دانش بنیان / شرکت کار گزار / مبدع یا مخترع / مالک اختراع / حامی / سرمایه گذار		تعیین سهم مشارکت
جذب سرمایه گذار	.۱۶			
افزایش مقیاس و تولید انبوه در سطح ملی	.۱۷			
پشتیبانی	.۱۸			
افزایش مقیاس و تولید انبوه در سطح بین المللی و صادرات	.۱۹			

۱,۲. **دارایی فکری**^۱: به دارایی های حاصل از خلاقیت های فکری انسان که عمدتاً در دو زمینه کلی الف-صنعتی نظیر اختراعات، طرحهای صنعتی، و همچنین علائم و نامهای تجاری و ب- ادبی و هنری نظیر آثار مکتوب، نرم افزارهای رایانه ای، موسیقی، شعر، فیلم و مجسمه سازی می باشند، اطلاق می گردد. انواع دارایی فکری به دست آمده در شکل ۲ شرح داده شده است.

شکل ۲. انواع دارایی های فکری به دست آمده از سوی دانشگاه و خارج از دانشگاه

۱,۳. **تحقیق**^۲: تحقیق یا همان تحقیق و توسعه^۳ سنگ بنای اصلی خلق دانش جدید، حل مسائل واقعی و بسترسازی برای نوآوری فناورانه است. این مرحله می تواند از دل مسائل بنیادین یا نیازهای کاربردی شروع شود و معمولاً پیوند مستقیمی با نوآوری های صنعتی، خدماتی یا اجتماعی دارد. پایان نامه ها و رساله های دانشجویی، طرح های تحقیقاتی و پژوهشی، تحقیقات آزمایشگاهی و پروژه های فناورانه، طرح های اثربخش و ارتباط با صنعت و پروژه های بین المللی از انواع تحقیق هستند که در دانشگاه ها ثبت، تصویب و اجرا می شوند.

۱,۴. **پژوهشگر**: اشخاص شاغل در دانشگاه مانند دانشجویان در حال تحصیل، اعضای هیأت علمی یا کارکنان، دانشجویان فارغ التحصیل دانشگاه و اشخاصی که از منابع دانشگاه استفاده می کنند یا کار پژوهشی خود را در دانشگاه انجام می دهند.

¹ Intellectual Property

² Research

³ Research & development

۵، ۱. اختراع^۴: طبق ماده یک قانون ثبت اختراعات، اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده ای خاص را ارائه می کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آن حل می نماید. اختراعی قابل ثبت است که جدید بوده، دارای گام ابتکاری و کاربرد صنعتی باشد.

۶، ۱. مبدع یا مخترع (پدید آورنده)^۵: مبدع در این آیین نامه به شخصی اطلاق می گردد که به طور مستقل و اصیل سهمی در ایجاد ابداع و یا حداقل یکی از ادعاهای ابداع داشته باشد. به عبارتی دیگر کسی است که اولین بار اثر غیرمادی نظیر اثر نوشتاری اختراع را بوجود آورده و اقدام به ثبت و انتشار آن می نماید.

۷، ۱. مالک اختراع^۶: شخص یا اشخاصی که اسامی آنها در اظهارنامه اختراع جهت ثبت به اداره ثبت اختراعات ارائه می شود مالک اختراع نامیده می شود که می تواند شخص حقیقی یا حقوقی باشد. در اظهارنامه اختراع، مخترع و مالک می تواند یک نفر باشد.

۸، ۱. ثبت حقوقی مالکیت فکری^۷: فرایندی است که توسط مرکز مالکیت معنوی، زیرمجموعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام می شود و نوآوری شخص را به نام وی ثبت می کند.

۹، ۱. گواهینامه اختراع^۸: عبارت از سندی است که متضمن گواهی حقی انحصاری که در قبال افشای جزئیات فنی یک اختراع برای عموم، برای یک دوره زمانی محدود (معمولاً ۲۰ ساله) به مالک یا مالکین اختراع اعطاء می گردد. البته در کشور یا کشورهای معتبر است که این اختراع در آنها به ثبت رسیده باشد دارنده گواهینامه اختراع، حق انحصاری جهت تولید، توزیع، استفاده و یا واگذاری نتیجه اختراع خود را دارد. پس از انقضای مدت زمان اعتبار گواهینامه اختراع، عموم میتوانند از نتایج آن به صورت رایگان استفاده نمایند.

۱۰، ۱. نوآوری^۹: عبارت است از بکارگیری موفق ایده های نو که به صورت محصول و یا خدمات جدید یا بهبودیافته، عملاً مورد بهره برداری قرار میگیرد.

۱۱، ۱. کارآفرینی^{۱۰}: فرآیند شناسایی فرصت‌ها، بسیج منابع، پذیرش ریسک و خلق یک کسب وکار یا راه‌حل نوآورانه است که به ایجاد ارزش اقتصادی، اجتماعی یا فرهنگی منجر می‌شود.

۱۲، ۱. تجاری سازی^{۱۱}: فرایند خلق محصول و خدمت، بر مبنای یک دانش فنی نوین و عرضه پایدار آن در بازار است که بتواند برای خود، مشتری جذب نموده و به جریان نیازهای مشتری متصل شود.

۱۳، ۱. محصول^{۱۲}: محصول نوآورانه به محصولی گفته می‌شود که با استفاده از ایده‌های جدید یا بهبود در محصولات موجود، به نیازهای بازار پاسخ می‌دهد یا مشکلات جدیدی را حل می‌کند. این نوآوری می‌تواند شامل تولید محصولات کاملاً جدید مانند تولید یک داروی جدید، بهبود عملکرد یا ویژگی‌های محصولات موجود مانند بهبود اثربخشی داروهای درمان سرطان، یا تغییر در روش ارائه محصول به بازار مانند ارائه داروهای خوراکی به جای داروهای تزریقی شیمی درمانی باشد. علاوه بر این محصول می‌تواند به عنوان یک خدمت مانند ارائه مشاوره روش‌های نوین مدیریتی باشد.

4 Invention

5 inventor

6 patent owner

7 Legal registration of intellectual property

8 patent

9 Innovation

10 Entrepreneurship

11 commercialization

12 product

- ۱،۱۴. **داوری علمی:** فرایندی است که توسط مراکز بین المللی، سازمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاههای مرتبط انجام می شود و هدف از آن تأیید رعایت شرایط قانونی نوآوری برای ثبت مالکیت فکری می باشد.
- ۱،۱۵. **حق امتیاز^{۱۳}:** عبارت است از درآمد حاصله از طریق تجاری سازی دارایی های فکری که بر اساس سهم مالکیت هریک از مالکین بر اساس قرارداد تسهیم می شود.
- ۱،۱۶. **حق مادی^{۱۴}:** حقی است که دارای ارزش بوده و قابل انتقال می باشد و می تواند محدود به زمان یا مکان باشد. مانند حق امتیاز.
- ۱،۱۷. **حق معنوی^{۱۵}:** شامل حق انتساب اثر به خالق بوده و شامل حق اقتصادی یا حق تکثیر نمی شود و غیرقابل انتقال است و محدود به زمان و مکان نیست مانند مالک اسمی اختراع که تنها شامل فرد یا افراد خالق اثر بصورت مشترک بوده و قابلیت سهم بندی ندارد.
- ۱،۱۸. **حق امتیاز انحصاری^{۱۶}:** کلیه فعالیت های پژوهشی را که منجر به تولید محصول، پیشبرد یک روش و یا توسعه فرایندی تولیدی می گردد، شامل می شود. در صورت پیشبرد یک روش و یا توسعه فرایند تولیدی که منجر به کسب حقوق مادی از قبیل پروانه، مجوز تولید و یا انعقاد قرارداد کسب درآمد شود (حتی اگر منجر به ثبت ابداع یا اختراع نزد مراجع قانونی نشود) نیز حقوق مادی آن مشمول این دستورالعمل خواهد بود.
- ۱،۱۹. **واگذاری امتیاز بهره برداری از دارایی فکری^{۱۷}:** قراردادی بین مالک دارایی فکری و متقاضی بهره برداری از آن دارایی است که به موجب آن قرارداد، متقاضی در قبال پرداخت مبلغی به صورت درصدی از درآمد خالص حاصل از حق امتیاز فروش محصول و یا مبلغی ثابت، مجوز بهره برداری از دارایی فکری را بدست می آورد.
- ۱،۲۰. **سرمایه گذاری^{۱۸}:** سرمایه گذاری در حوزه نوآوری یکی از راه های مهم برای توسعه و پیشرفت اقتصادی جوامع است. این نوع سرمایه گذاری می تواند به ورود فناوری های جدید، تحقیق و توسعه و ایجاد محصولات و خدمات نوآورانه کمک کند. سرمایه گذاری در حوزه نوآوری می تواند از طریق روش های مختلفی از جمله سرمایه گذاری مستقیم در استارت آپ ها، تحقیق و توسعه، همکاری با شرکت های نوآور و سرمایه گذاری در فناوری های دیجیتالی صورت گیرد و به توسعه و پیشرفت اقتصادی و فناوریانه کمک کند.
- ۱،۲۱. **دانشگاه:** منظور دانشگاه علوم پزشکی کرمان است.
- ۱،۲۲. **معاونت:** منظور معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کرمان می باشد.
- ۱،۲۳. **شورای فناوری و نوآوری:** این شورا نهادی راهبردی در ساختار دانشگاه است که با هدف سیاست گذاری، هدایت و نظارت بر فعالیت های فناورانه و نوآورانه شکل گرفته است. این شورا معمولاً شامل معاون تحقیقات و فناوری، مدیران مراکز رشد، پارک های علم و فناوری، اعضای هیئت علمی متخصص، و نمایندگان از صنعت و نهادهای اجرایی مرتبط است.
- ۱،۲۴. **کارگروه تخصصی ارزیابی فناوری و نوآوری ها:** کارگروه تخصصی ارزیابی و داوری فناوری ها و نوآوری های دانشگاه در حال حاضر با حضور جمعی از اعضای هیات علمی در حوزه های مختلف پزشکی به امر ارزیابی و داوری اظهارنامه های اختراع

¹³ Royalty

¹⁴ Economic Rights

¹⁵ Moral rights

¹⁶ Exclusive right

¹⁷ Licensing

¹⁸ Investment

داخلی و بین المللی می پردازد. هیات داوران به منظور اظهار نظر کارشناسی خود در تأیید یا رد ادعاهای مخترعین برای ثبت اختراع، موارد کلیدی نظیر ادعاهای مطرح شده ی مخترعین در اظهارنامه، روش و همچنین محصول بدست آمده را از جنبه های مختلف مورد بررسی قرار می دهد. این جنبه ها شامل تازگی و نو بودن موارد مطرح شده در سطح دنیا، داشتن کاربرد صنعتی و همچنین داشتن گام ابتکاری و افشای کامل جزئیات اختراع که از شرایط لازم برای ثبت یک اختراع است، می باشد.

۱,۲۵. **دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری:** مسئول تصمیم گیری و پیگیری امور مربوط به پرونده ها و موارد ارجاع شده و راهنمایی مخترعین در مرحله اولیه ثبت اختراع می باشند. این گروه شامل افراد متخصص در زمینه امکان سنجی، جستجو و تشکیل پرونده جهت ثبت اختراع، متخصص حقوق مالکیت فکری و افراد متخصص فنی می باشد که به پیشنهاد سرپرست دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری و تایید معاونت تعیین می گردد. این دفتر هیچ مسئولیتی در زمینه نظرات ارائه شده داوران محترم ندارد و صرفاً امر مشاوره و ارجاع به داوری را بصورت بی طرف برعهده دارد.

۱,۲۶. **کمیته مالکیت فکری:** کمیته ای زیر نظر معاون تحقیقات و فناوری و یا یک نماینده از معاونت و متشکل از ۲ نفر از اعضای هیات علمی ترجیحاً از اعضای دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری، مدیر دفتر حقوقی دانشگاه، سرپرست دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری به عنوان دبیر کمیته و مدیر توسعه فناوری سلامت می باشد.

۱,۲۷. **حامی^۹:** افرادی حقیقی یا حقوقی (اعم از دولتی یا غیر دولتی) هستند که در کنار مؤسسه و پدیدآورنده در ایجاد دارایی فکری (معمولاً از طریق حمایت مالی) سهیم می‌باشند. لازم به توضیح است که از نظر حفظ حق معنوی و نام تجاری حامی دارای ادعا بوده اما در حق مادی و مشارکت در حق امتیاز سهام دارای ادعا نمی باشد.

۱,۲۸. **سرمایه گذار^{۲۰}:** سرمایه‌گذار، شخص یا نهادی مانند شرکت یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک است که مبلغی را در ازای دریافت بازده مالی در اختیار فرد، کسب و کارها یا استارت‌آپ قرار می‌دهد.

۱,۲۹. **موسسه سرمایه گذار خارج از دانشگاه:** موسسه ای است خصوصی و یا دولتی که تمام یا بخشی از هزینه مالی پروژه ای که منجر به ثبت اختراع شده را متقبل شده است.

۱,۳۰. **منابع دانشگاه:** هرگونه بودجه، امکانات، تجهیزات، مواد مصرفی و منابع انسانی که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم توسط دانشگاه تأمین شده باشد.

۱,۳۱. **واحد فناور^{۲۱}:** به سازمان یا گروهی گفته می‌شود که در مرحله تحقیق، توسعه، نمونه‌سازی یا تجاری‌سازی یک ایده فناورانه قرار دارد. این واحدها اغلب در مراکز رشد^{۲۲} یا پارک‌های علم و فناوری مستقر هستند و با هدف تبدیل ایده‌های نوآورانه به محصولات یا خدمات قابل ارائه به بازار فعالیت می‌کنند.

۱,۳۲. **شرکت دانش‌بنیان^{۲۳}:** به شرکتی گفته می‌شود که بر پایه تحقیق، نوآوری و توسعه فناوری فعالیت می‌کند و هدف آن تبدیل دانش به محصول یا خدمات با ارزش افزوده بالا است. این شرکت‌ها معمولاً توسط نخبگان علمی، پژوهشگران یا فارغ‌التحصیلان دانشگاهی تأسیس می‌شوند و نقش مهمی در تجاری‌سازی فناوری‌ها و توسعه اقتصاد دانش‌محور دارند.

¹⁹ Sponsor

²⁰ investor

²¹ technological unit

²² incubators

²³ knowledge-based company

۱,۳۳. **شرکت کارگزار^{۲۴}**: در حوزه نوآوری، به نهادی گفته می‌شود که به عنوان واسطه یا تسهیل‌گر بین بازیگران مختلف اکوسیستم نوآوری (مانند شرکت‌های دانش‌بنیان، مراکز رشد، سرمایه‌گذاران، نهادهای دولتی و...) عمل می‌کند. این شرکت‌ها خدماتی مانند ارزیابی فنی و مالی، مشاوره تخصصی، شبکه‌سازی، جذب سرمایه، تجاری‌سازی فناوری و حتی آموزش را ارائه می‌دهند تا فرآیند توسعه و ورود نوآوری به بازار را تسهیل کنند. در ایران، به‌ویژه در چارچوب معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، کارگزاران ارزیابی نقش مهمی در بررسی صلاحیت شرکت‌های دانش‌بنیان ایفا می‌کنند. آن‌ها به صورت حرفه‌ای و بر اساس معیارهای مشخص، شرکت‌ها را از نظر فنی، مالی و نوآورانه ارزیابی می‌کنند.

۱,۳۴. **فرم عدم افشاء ابداع^{۲۵} (محرمانگی)**: افرادی که مستخدم دانشگاه نیستند ولی از امکانات دانشگاه استفاده می‌کنند و کسانی که پاداش، امتیاز و یا از بودجه دانشگاه استفاده می‌کنند باید فرم عدم افشاء اختراع دانشگاه را برای ابداع خود تکمیل نمایند. براساس این سند فرد متعهد می‌شود از افشای هرگونه اطلاعات تا قبل از مشخص شدن سهم مالکین و اسامی مخترعین و صدور سند اختراع خودداری نماید. این افشاء مواردی را که بدون استفاده از تجهیزات دانشگاه و تنها بر اساس مشاوره خلق می‌گردد را در برنمی‌گیرد. کلیه اشخاص فوق‌الذکر بر اساس این آیین‌نامه متعهد می‌گردند که فوراً دانشگاه را از ابداع خود مطلع سازند و در عوض این افشاء سهمی حق امتیاز ناشی از تجاری‌سازی ابداع بهره‌مند گردند. بدیهی است در کلیه موارد باید حقوق فکری مبدعین حفظ شود. (در اسناد اختراع، نام مبدعین ذکر خواهد شد).

۱,۳۵. **فرم اظهار مالکیت حقوق معنوی طرح و ایده**: این فرم بایستی برای کلیه طرح‌ها، ایده‌ها و پایان‌نامه‌ها تکمیل گردد که در آن علاوه بر تعیین سهم دانشگاه، مجریان، همکاران، اساتید راهنما، مشاور و دانشجو میزان مشارکت و سهم خود را در مالکیت معنوی پایان‌نامه یا طرح اعلام می‌نمایند.

۱,۳۶. **اسرار تجاری دانشگاه**: هر نوع دانش، اطلاعات، راه‌حل یا داده‌های مربوط به تحقیقات دانشگاه، که حدود محرمانگی آن توسط دانشگاه اعلام شده است و افشای عمومی یا دریافت آن توسط اشخاص ثالث می‌تواند به منافع تحقیقاتی و اقتصادی دانشگاه آسیب بزند.

ماده ۲-اهداف

- ۲,۱. فراهم سازی زمینه‌های توسعه علم و فناوری حوزه سلامت از طریق ایجاد محیطی مناسب برای شکوفایی خلاقیت‌ها و اشاعه و بکارگیری دستاوردهای جدید پژوهش و فناوری در کشور
- ۲,۲. نهادینه سازی حقوق مالکیت فکری و تقویت انگیزه مادی و معنوی در افراد و مؤسسات جهت فعالیت هرچه بیشتر در عرصه پژوهش و توسعه فن‌آوری حوزه سلامت و بالطبع افزایش امکان تجاری سازی دستاوردها در راستای منافع عمومی
- ۲,۳. ارائه چارچوبی شفاف و تبیین حقوق و تعهدات دانشگاه، پدیدآورنده و حامیان در ارتباط با داراییهای فکری ایجاد شده و در نتیجه، کاهش اختلافات در زمینه حقوق مالکیت فکری در این دانشگاه
- ۲,۴. آگاه ساختن افرادی که از اعتبارات، تسهیلات و یا امکانات دانشگاه استفاده می‌نمایند نسبت به حقوق مالکیت فکری و به‌ویژه نحوه پوشش دادن هزینه‌ها و تقسیم منافع مادی و معنوی حاصله
- ۲,۵. ایجاد انگیزه برای مجریان پژوهشی در راستای خلق و توسعه فناوری‌های ارزش‌آفرین، تسهیل توسعه دارایی‌های فکری با ارزش برای دانشگاه و مجری پژوهشی، تشویق و ارتقای خلاقیت و نوآوری در دانشگاه به منظور کسب مزیت اقتصادی

²⁴ innovation broker

²⁵ Non-Disclosure Agreement

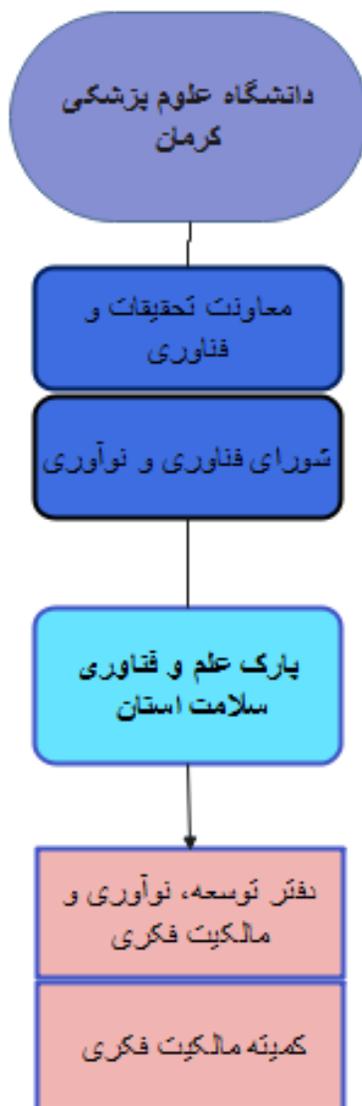
- ۲,۶. توسعه مهارت محققین برای درک، تفسیر و تحلیل اطلاعات فنی- حقوقی و تجاری پتنت ها و دیگر اسناد مالکیت فکری
- ۲,۷. استفاده از اطلاعات حاصل از تحلیل اسناد مالکیت فکری برای هدایت و راهبری طرح های استراتژیک تحقیقاتی
- ۲,۸. توسعه پژوهشهای کاربردی در راستای گسترش ارتباط محققین دانشگاه با صنایع و دستگاههای اجرایی
- ۲,۹. ایجاد درآمد پایدار دانش بنیان برای دانشگاه و کمک به تجاری سازی دستاوردهای محصولات دانش بنیان
- ۲,۱۰. تعیین اصولی برای تقسیم هزینه ها و سهم محقق و دانشگاه طی زمانی که ابداع یا اختراع منجر به حصول حق امتیاز می گردد.
- ۲,۱۱. تقویت اتحاد و یکپارچگی و آزادی عمل در اقتصادی کردن مالکیت فکری برای حمایت از دانشگاه و جامعه دانشگاهی
- ۲,۱۲. تعیین یک چهارچوب مشخص در توسعه روابط اقتصادی دو جانبه و حمایت و ایجاد انگیزه در جهت ابداعات و افزایش سوددهی فعالیتهای علمی
- ۲,۱۳. تشویق و اطلاع رسانی به محققین برای استفاده از سیستم ثبت اختراع و جلوگیری از هرگونه تبعیض در بهره برداری از این سیستم ثبت اختراع و قانون مندرسازی فرایند ثبت.

ماده ۳- اصول کلی

- ۳,۱. این آئین نامه و ضوابط بر تمام افراد شاغل در دانشگاه (اعم از اعضای هیأت علمی، کارشناسان، تکنسین ها و دانشجویان) و بطور کلی هر فردی که از تسهیلات، اعتبارات و امکانات دانشگاه (در راستای انجام یک فعالیت تحقیقاتی در طی زمان معینی که با دانشگاه همکاری دارد) استفاده می نماید، حاکم می باشد و لازم است همگی در بدو استخدام و یا در چارچوب قراردادهای پروژه های تحقیقاتی، تعهدنامه ای مبنی بر قبول و رعایت مفاد این خط مشی و ضوابط امضاء نمایند.
- ۳,۲. دانشگاه در نتایج مادی حاصل از هرگونه دارایی فکری که بر اثر فعالیت فردی یا گروهی با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا اعتبارات دانشگاه انجام شود، دارای حق خواهد بود. مگر اینکه در قرارداد با دانشگاه شرایط دیگری ذکر شده باشد.
- ۳,۳. چنانچه پدیدآورنده ادعا نماید که دارایی فکری، بدون استفاده مؤثر از منابع و امکانات دانشگاه حاصل شده است، در صورت بررسی مدارک و پذیرش ادعای مذکور در کمیته مالکیت فکری، دانشگاه بصورت مکتوب اعلام مینماید که ادعایی را مبنی بر مالکیت آن دارایی فکری ندارد.
- ۳,۴. میزان سهم دانشگاه، پدیدآورندگان و حامی و نیز امکان استفاده و بهره برداری آنها از دارایی فکری حاصله، در قرارداد همکاری منعقد تعیین می گردد. در کارهای گروهی، درصد سهم کلیه افرادی که در ایجاد دارایی فکری مشارکت داشته اند باید قبل از ارائه درخواست تقاضای ثبت، به صورت مکتوب مشخص گردد.
- ۳,۵. افرادی که فعالیت آنها با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا کمک بودجه دانشگاه، منجر به ایجاد نوعی از دارایی فکری گردد موظفند در اسرع وقت و قبل از هر گونه افشاء اطلاعات مربوطه یا اقدام به ثبت و نشر آنها نموده و یا مسئول مربوطه در معاونت را در جریان قرار داده و اطلاعات مربوط را برای آن واحد افشاء نموده و هماهنگی های لازم را با آن بعمل آورند. رعایت این امر در قراردادهای همکاری بین افراد و دانشگاه مورد تاکید قرار می گیرد.
- ۳,۶. چنانچه تخلف کارکنان و اعضای هیات علمی منصوب، حسب تشخیص کمیته مالکیت فکری موجب خسارات مادی یا معنوی به دانشگاه شود دانشگاه می تواند موضوع را از طریق قانونی پیگیری نماید.
- ۳,۷. در زمانی که حسب تشخیص معاونت حضور مدعی جهت تبیین و توضیح داده های مربوط به مالکیت فکری ضروری است، باید در محل و زمان تعیین شده حاضر شود.

ماده ۴- ساختار اجرایی

بررسی موارد مطرح شده درخصوص حقوق مالکیت فکری در دانشگاه توسط کمیته ای بنام "کمیته مالکیت فکری" که ذیل دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری می باشد، انجام می شود (شکل ۳).

شکل ۳. چارت ساختاری دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری و کمیته مالکیت فکری دانشگاه

۴،۱. وظایف شورای فناوری و نوآوری:

۴،۱،۱. سیاستگذاری و برنامه ریزی در زمینه واگذاری یا دریافت امتیاز داراییهای فکری

۴،۱،۲. تصمیم گیری درمورد حفاظت از داراییهای فکری دانشگاه (در قالب ثبت قانونی و یا اسرار تجاری) و یا انتشار رایگان

دستاوردها برای عموم

۴,۱,۳. نظارت راهبردی در زمینه های حقوق مالکیت معنوی، حق امتیاز و سهم مشارکت در کلیه پروژه های دانشگاه مطابق تصمیمات و سیاستهای اتخاذ شده

۴,۲. وظایف دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری (دفتر اختراعات):

۴,۲,۱. پیگیری تصمیمات کمیته مالکیت فکری دانشگاه و ارائه پیشنهادات اجرایی در خصوص ثبت دارایی های فکری در سایر

کشورها و همچنین پیشنهاد راهکارهایی جهت تشویق و حمایت از پدیدآورندگان دارایی های فکری به کمیته مالکیت فکری

۴,۲,۲. نظارت و کنترل بر انتشار دستاوردهای حاصله و بررسی دستاوردهای تحقیقاتی دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری

۴,۲,۳. ارزیابی قابلیت تجاریسازی داراییهای فکری و ارزشگذاری آنها و ارائه مشاوره در این زمینه به افراد و واحدهای مختلف دانشگاه

۴,۲,۴. انجام اقدامات مناسب جهت حفاظت از داراییهای فکری دانشگاه و پرداخت هزینه های لازم جهت ثبت و نگهداری آنها و دریافت و تقسیم درآمدهای ناشی از دارایی های فکری دانشگاه

۴,۲,۵. پیگیری حقوقی موارد مربوط به حقوق مالکیت فکری و ثبت دارایی های فکری دانشگاه در مراجع ملی و بین المللی از طریق وکلای متخصص داخلی و یا بین المللی

۴,۲,۶. اطلاع رسانی، آموزش و فرهنگسازی در ارتباط با حقوق مالکیت فکری در دانشگاه

۴,۲. وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری و تجاری سازی به شرح زیر می باشد:

۴,۲,۱. ارزشگذاری دارایی های فکری

۴,۲,۲. تعیین درصد سهم هریک از ذینفعان (پدیدآورنده گان، دانشگاه و حامی) از حقوق مادی حاصل از داراییهای فکری

۴,۲,۳. رسیدگی به اختلافات احتمالی در زمینه مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری و داوری

۴,۲,۴. بررسی دستاوردهای تحقیقاتی دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری

ماده ۵- ضوابط اجرایی

۵,۱. دستاوردهای پژوهشی و فناوری که زمینه بهره برداری تجاری، کسب مجوز و پروانه تولید و یا ثبت حقوقی آنها وجود دارد، قبل از مرحله ثبت اختراع بصورت کتبی به دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری (دفتر اختراعات) در دانشگاه به منظور تعیین سهم دانشگاه در مالکیت اختراع گزارش می شود.

۵,۲. هر گونه تنظیم قرارداد و موافقت نامه در جهت کسب مجوز و یا بهره برداری تجاری از دارایی فکری، با نظارت و تایید معاونت صورت می پذیرد و اطلاعات مربوط به آن در دانشگاه ثبت و نگهداری می گردد.

۵,۳. افساء اطلاعات مربوط به اختراعات و نوآوری ها برای دانشگاه، باید بصورت شرحی مکتوب، دقیق، کامل و جامع باشد بطوریکه بر اساس اطلاعات ارائه شده، دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد. این افساء باید حاوی مواردی نظیر عنوان، نام پدیدآورنده، توضیح، نام و مشخصات حامی خارج از دانشگاه، تاریخ پایان مرحله پژوهش و طراحی و تاریخ بکارگیری نیز باشد.

- ۵,۴. افشاء اطلاعات و انتشار دستاوردهای فعالیتهای پژوهشی که قابلیت ثبت به عنوان اختراع را دارند باید بعد از اقدام جهت ثبت اختراع در مراجع قانونی توسط دانشگاه یا اعلام کتبی دانشگاه مبنی بر عدم تمایل به ثبت اختراع صورت گیرد.
- ۵,۵. هرگونه اطلاع رسانی و انتشار دستاوردها (اعم از مکتوب، شفاهی و یا الکترونیکی) توسط پدیدآورنده، باید با هماهنگی و همراه با ذکر نام دانشگاه صورت گیرد.
- ۵,۶. چنانچه دانشگاه و یا پدیدآورنده دارایی فکری نتواند و یا تمایلی برای مشارکت در ثبت، کسب مجوزهای لازم و یا بهره برداری از دارایی فکری را نداشته باشد میتواند حقوق خود را طی موافقت نامه ای به طرف مقابل واگذار نماید که جزئیات آن در مذاکرات بین دانشگاه و پدیدآورنده تعیین خواهد شد.
- تبصره ۱-** چنانچه دانشگاه تا دو ماه پس از دریافت گزارش اختراع در واحد مسئول مالکیت فکری، اقدامی در جهت ثبت قانونی آن به عمل نیابد (سقف زمانی و اعلام زمان پاسخ نهایی به متقاضی بررسی ثبت اختراع، پس از تکمیل و ارائه مدارک و مستندات خواسته شده توسط معاونت و تایید کامل بودن آنها مشخص می شود)، مخترع پس از دریافت نامه از معاونت می تواند راساً جهت ثبت اختراع به نام خود اقدام نماید. باید توجه داشت که در این تبصره، شروع فرآیندهای بررسی در واحد مسئول مالکیت فکری مد نظر می باشد و به معنای اتمام مراحل ثبت و اعطای گواهی در سقف زمانی تعیین شده نیست.
- تبصره ۲-** چنانچه دانشگاه به هر دلیلی، حقوق مربوط به اختراع را به مخترع واگذار نماید، دانشگاه همچنان مجاز خواهد بود تا از آن اختراع برای مقاصد تحقیقاتی و آموزشی به صورت غیر انحصاری، غیرقابل انتقال، غیرقابل ابطال و بدون نیاز به پرداخت حق امتیاز استفاده نماید.
- ۵,۷. هرگونه استفاده از نام و آرم دانشگاه منوط به کسب اجازه کتبی از معاونت خواهد بود.
- ۵,۸. این آیین نامه با تغییر قوانین ملی و تعهدات بین المللی کشور سازگار بوده و در صورت تغییر در آنها، مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

ماده ۶- مالکیت دارایی فکری

این ماده در قالب سه بخش (۱) دارایی فکری، (۲) حق امتیاز برای شرکت های مستقر در مراکز رشد و شتابدهنده و (۳) سهم مشارکت از محل سرمایه گذاری در دانشگاه شرح داده خواهد شد:

۶,۱. دارایی فکری

درصد مالکیت دارایی فکری در حالت های مختلف طبق جدول ۲ بیان شده است.

جدول ۲- درصد مالکیت فکری و ثبت اختراع بر اساس نوع مالکیت فکری در دانشگاه

ردیف	نوع دارایی فکری (طبق بند ۲-۱ ماده ۱)	درصد مالکیت	
		دانشگاه	پدیدآورنده/گان حامی
۱	الف- دارایی فکری ناشی از سرمایه گذاری و یا اختصاص بودجه از سوی دانشگاه	٪۳	٪۹۷
۲	ب- دارایی فکری ناشی از اعطای تسهیلات از سوی دانشگاه با بازپرداخت	٪۲	٪۹۸
۳	ج- دارایی فکری ناشی از پایان نامه و رساله های دانشجویی	٪۳	٪۹۷ (تبصره ۱)

۴	د- دارایی فکری ناشی از حمایت و اختصاص اعتبار خارج از دانشگاه از جمله سازمانها و دستگاههای دولتی و حمایتی و شرکت ها و موسسات خصوصی نظیر مراکز رشد و...	٪۱	٪۹۹	*
۵	ه- دارایی فکری ناشی از تولید اثر ادبی، هنری و نرم افزارها و سایر مواردی که در بندهای فوق وجود ندارد.	٪۲	٪۹۸	

*در صورتی که در قرارداد با کارفرمای قرارداد ارتباط با صنعت، قسمتی از مالکیت دارایی فکری ایجاد شده متعلق به کارفرما باشد، سهم پدید آورنده و دانشگاه از سهم باقی مانده به نسبت تعیین شده تعلق می گیرد.

۱,۱,۶. بهره مندی از کلیه حمایت های مادی و معنوی از نوآوری مشروط به حفظ حقوق دانشگاه می باشد.

۱,۲,۶. در صورتی که طرح حاصل یک کار تحقیقاتی مصوب یا نتیجه رساله دکترا یا پایان نامه کارشناسی ارشد و یا پروژه دانشجویی در دانشگاه باشد، دانشگاه نیز در طرح سهیم بوده و فرد نمی تواند نتایج آن را بدون کسب مجوزهای لازم در جای دیگری (اعم از داخل یا خارج از کشور) ارایه کند.

۱,۳,۶. یک اختراع می تواند توسط یک یا چند نفر ایجاد شود که در صورت تیمی بودن آن، سهم هر یک از افراد مجموعه بایستی با توافق مجموعه مخترعین مشخص شود که در این رابطه اگر پایان نامه ماخذ اختراع باشد استاد یا اساتید راهنما براساس تبصره بعد (تبصره شماره ۳) سهم را مشخص و به تأیید اعضاء ذی نفع (دانشجو و مشاورین) رسانده و جهت ادامه کار ثبت نوآوری ارائه می نماید. در صورتیکه طرح پژوهشی ماخذ اختراع باشد، مجری یا مجریان طرح پژوهشی سهم افراد ذی نفع (همکاران طرح) در اختراع را مشخص و پس از تأیید و توافق مجموعه جهت ثبت آن اقدام می نمایند.

تبصره ۳: حالت اول: در صورتی که ایده پژوهشی و مدیریت پروژه تحقیقاتی با دانشجو باشد، سهم استاد از پایان نامه و طرح های تحقیقاتی برابر با ۵۰ درصد و دانشجو ۵۰ درصد است. در این حالت اگر پایان نامه و یا طرح دارای استاد راهنما و مشاور بیشتر از یک نفر باشد، سهم اساتید ۷۰ درصد و سهم دانشجو ۳۰ درصد خواهد بود. لازم به توضیح است سهم اساتید مشاور یک سوم اساتید راهنما محاسبه می گردد.

حالت دوم: در صورتی که ایده پژوهشی از استاد راهنما باشد ۱۰ درصد دیگر به ۵۰ درصد تعیین شده اضافه شده و در نهایت سهم استاد به صورت ۶۰ درصد و ۴۰ درصد برای دانشجو محسوب می گردد. اگر پایان نامه و یا طرح دارای استاد راهنما و مشاور بیشتر از یک نفر باشد، سهم اساتید ۸۰ درصد و سهم دانشجو ۲۰ درصد خواهد بود.

لازم به توضیح است سهم اساتید راهنما به سویه و سهم اساتید مشاور با نظر اساتید راهنما تعیین خواهد بود. همچنین اگر پایان نامه به صورت طرح تحقیقاتی ارتباط با صنعت جذب گرنت داشته باشد سهم مالکیت معنوی به صورت جذب منابع از سازمان های خارج از دانشگاه محاسبه می گردد (در صورتی که طرح گرنت شود، مشمول ردیف چهار جدول شماره ۲ می گردد).

۱,۴,۶. هرگونه تولید محصول و یا فرایندی که طی فعالیت علمی فردی در دانشگاه یا با استفاده از امکانات فیزیکی و دستگاهی و یا با کمک بودجه دانشگاه به انجام رسد، دانشگاه درنتیج مادی و فکری حاصل از آن دارای حق خواهد بود.

۱,۵,۶. در صورتی که طرح با سرمایه گذاری دانشگاه تهیه شده و به نتیجه برسد، حق علمی طرح و امتیاز آن متعلق به دانشگاه خواهد بود و مجری طرح در منافع حاصل از آن مشارکت خواهد داشت.

۶،۱،۶ در صورتی که طرح با سرمایه فرد به نتیجه رسیده باشد و برای تکمیل آن نیازی به سرمایه گذاری مجدد باشد، حق علمی طرح به طور مشترک به نام فرد و دانشگاه خواهد بود و منافع حاصل از تولید آن به میزان مشارکت دانشگاه در تکمیل طرح و سرمایه گذاری آن بر اساس قرارداد تعیین خواهد شد.

۶،۱،۷ متقاضی نمی تواند کاری را که با سرمایه گذاری سازمان دیگری به نتیجه رسیده است، بدون کسب مجوز رسمی آن سازمان، برای ثبت علمی یا به مرحله تولید رساندن آن به دانشگاه ارایه کند. متخلفین علاوه بر تعقیب حقوقی سازمان مذکور از سوی دانشگاه نیز متخلف محسوب شده و می بایست کلیه خسارات مالی و معنوی این اقدام را به دانشگاه بپردازد.

۶،۱،۸ چنانچه فعالیت علمی خاصی با حمایت سرمایه گذار خارج از دانشگاه منجر به محصول تجاری و یا اختراع شود، سرمایه گذار نیز در حقوق مالکیت فکری مربوطه سهیم است.

۶،۱،۹ در صورتی که یک حامی بخشی از منابع مورد نیاز جهت توسعه مالکیت فکری را تامین نماید، به نسبت درصد تامین منابع از سهم دانشگاه، به مالکیت حامی تعلق خواهد گرفت. در صورتی که در قرارداد با کارفرمای قرارداد ارتباط با صنعت، قسمتی از مالکیت دارایی فکری ایجاد شده متعلق به کارفرما باشد، سهم پدیدآورنده و دانشگاه از سهم باقیمانده به نسبت تعیین شده تعلق می گیرد.

۶،۱،۱۰ هرگونه قرارداد و موافقتنامه در جهت کسب پروانه و بهره برداری از اختراع بایستی با نظارت معاونت و دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری صورت پذیرد و اطلاعات مربوط به آن برای دانشگاه ارسال گردد.

۶،۱،۱۱ دانشگاه هزینه حق شارژ سالانه ثبت اختراعاتی که در آن ها سهم است را برحسب میزان سهم تعلق گرفته صرفاً در ۵ سال اول ثبت پرداخت می کند. پرداخت حق ثبت و حق شارژ پس از ۵ سال منوط به تصمیم کمیته مالکیت فکری بوده و در صورت عدم صلاحدید دانشگاه در سهم بودن اختراع، سهم به صورت رایگان به مخترع واگذار گردیده و بدیهی است از تاریخ واگذاری هزینه شارژ سالانه برعهده مخترع می باشد. سایر هزینه ها از جمله تشکیل پرونده، ارزیابی اختراع، انتشار آگهی در روزنامه رسمی، پست و غیره برعهده مخترع است.

۶،۱،۱۲ سهم تعیین شده برای دانشگاه در هزینه ها یا درآمد های حاصل در فعالیت های آتی مانند اخذ مجوز، بازاریابی و تجاری سازی رعایت خواهد شد.

۶،۱،۱۳ تقسیم بندی سهم مالکیت مادی و معنوی هر یک از پژوهشگران طرح، بر عهده مجری طرح و با توافق سایر پژوهشگران می باشد. مسئولیت تقسیم عادلانه سهام بین سایر همکاران طرح بر عهده مجری اول طرح بوده و وی در این خصوص در کمیته اخلاق جوابگو می باشد.

۶،۱،۱۴ هیچکدام از همکاران طرح، حق ثبت اختراع را بدون اجازه مجری طرح ندارند؛ در غیر اینصورت، موضوع ابتدا از طریق مذاکره سپس شورای مالکیت فکری و در ادامه کمیته اخلاق و در صورت عدم حصول نتیجه از طریق مراجع قضایی قابل پیگیری می باشد.

۶،۱،۱۵ چنانچه به هر دلیلی همکاری پژوهشگر (استاد، دانشجو، یا نوآور) با دانشگاه خاتمه یابد، سهم هر کدام از طرفین در اختراع ثبت شده به قوت خود باقی مانده و هر کدام از طرفین ملزم به رعایت حقوق سایرین می باشند.

۶،۲. تعیین درصد سهم مشارکت در منافع حاصل از تجاری سازی

ابداعات و اختراعات مشمول یکی از موارد ذیل از لحاظ حقوق مادی و معنوی متعلق به دانشگاه و مخترع خواهد بود و مقررات این آیین نامه بر آن حاکم است:

۶،۲،۱. ابداع در قلمروی وظایف استخدامی مخترع و یا در طی اجرای تعهدات هر قرارداد دیگری با دانشگاه حاصل شده باشد (به عنوان نمونه در قرارداد استخدام، ابداعات به وجود آمده جزء موضوعات قرارداد محسوب شده اند).

۶,۲,۲. ابداع در قالب وظایف مبدع نبوده با این وجود ابداع مرتبط به فعالیتهای تجاری و تحقیقاتی دانشگاه میباشد.

۶,۲,۳. مبدع از دانش کارفرما و یا منابع دانشگاه استفاده کرده باشد.

۶,۲,۴. در آثار حاصل از فعالیت فکری (از جمله گواهینامه اختراع)، باید نام دانشگاه به عنوان مالک اسمی دارای فکری ذکر گردد، مگر اینکه طبق یک توافقنامه مکتوب، این حق بین پدیدآورنده دارائی فکری و دانشگاه به نحو دیگری تعیین شده باشد. در مورد حامی نیز طبق قرارداد عمل خواهد شد.

۶,۲,۵. داراییهای فکری که دارای خصوصیات فوق الذکر باشند یک سال پس از استعفاء و یا باز نشستگی و تغییر کارمبدع، همچنان متعلق به کارفرما و مبدع به صورت مشترک میباشند.

۶,۲,۶. نسبت سهم دانشگاه و سهم مبدع در ایجاد ابداع در تعیین سهم حق امتیاز مبدع موثر خواهد بود.

۶,۲,۷. چنانچه مخترعان برای تجاری سازی اقدام نمایند، سهم پایه دانشگاه با نظر شورای فناوری از صفر تا ۳ درصد مطابق جدول شماره ۳ خواهد بود. لیکن درصد سهم هریک از مخترعان نیز بر اساس توافق آنان تعیین می شود، در صورت عدم وجود توافق، درصد سهم به نسبتی که در گواهی ثبت اختراع قید شده است تقسیم می شود.

۶,۲,۸. چنانچه مخترعین، مورد ثبت اختراع را در قالب هسته های فناور و شرکت های مرکز رشد به مرحله تجاری برسانند مطابق با آیین نامه ابلاغی از سوی وزارت بهداشت در حوزه فناوری سلامت، درصد حق امتیاز با توجه به جدول ۳ می باشد:

جدول ۳- تعیین درصد سهم در منافع حاصل از تجاری سازی برای واحدهای فناور و شرکت ها دانش بنیان مستقر در پارک

علم فناوری در دانشگاه

سهم دانشگاه از فروش ناخالص محصول موضوع قرارداد
فروش تا یک میلیارد تومان معادل صفر درصد (معاف از پرداخت)
فروش از یک میلیارد تومان تا سه میلیارد معادل یک درصد
فروش از سه میلیارد به بالا معادل درصد ذکر شده در جدول شماره ۲

۶,۲,۹. در خصوص میزان حق امتیاز واحدها و شرکت های فناور مرکز رشد، میزان حق امتیاز در طی مدت استقرار در مرکز رشد یا حداقل به مدت ۵ سال در صورتی که قبل از موعد خاتمه قرارداد از مرکز رشد خارج شود، قابل دریافت است.

۶,۲,۱۰. چنانچه دانشگاه برای تجاری سازی اقدام به سرمایه گذاری و مشارکت نماید، سهم دانشگاه با نظر شورای فناوری و میزان مشارکت در سرمایه گذاری به حداکثر ۶۰٪ افزایش خواهد یافت. سهم باقیمانده به نسبت تعیین شده در گواهی ثبت اختراع بین مالکین تقسیم خواهد شد.

تبصره ۴ - در صورتی که شرکت کارگزار شتابدهنده و مراکز رشد دانشگاه در مالکیت فکری و نوآوری و تجاری سازی مشارکت لازم را داشته باشد از محل سهم پدید آورنده حق مالکیت معنوی، حق امتیاز و میزان مشارکت را دریافت خواهد کرد.

۶,۲,۱۱. درصد تسهیم درآمد حاصل از مصادیق مختلف تجاری سازی بر مبنای هر یک از مصادیق تجاری سازی به صورت جدول ۴ خواهد بود.

جدول ۴- درصد تسهیم درآمد حاصل از مصادیق مختلف تجاری سازی به دلیل مشارکت در تجاری سازی در دانشگاه

ردیف	نوع تجاری سازی	توضیحات	پدیدآورنده	دانشگاه
۱	فروش یا واگذاری حق بهره برداری به شخص ثالث*	به کمک پدیدآورنده	مطابق جدول شماره ۲	
		توسط دانشگاه	حداکثر تا ۵۱ درصد*	حداکثر تا ۴۹ درصد
۲	تولید و بهره برداری	با مشارکت و سرمایه گذاری دانشگاه	۴۰*	۶۰*
		توسط پدید آورنده**	مطابق جدول شماره ۲	

۱۲، ۲، ۶. براساس جدول فوق در مواردی که مشارکت با پدیدآورنده باشد به مدت ۱۰ سال حق بهره برداری به صورت رایگان به پدیدآورنده داده خواهد شد. در صورت تقاضای پدیدآورنده برای دریافت حق انحصاری بر اساس ارزش گذاری دارایی و توافق طرفین واگذاری انجام می شود. جزییات بیشتر در مورد نحوه تعیین سهم دانشگاه در میزان مشارکت در جدول ۵ ذکر شده است.

جدول ۵- نحوه تعیین سهم دانشگاه در میزان مشارکت (جدول توضیحی جدول شماره ۴)

ردیف	استقرار در محل پارک (مشاوره، اینترنت و...) (۳٪)	نیروی انسانی (۱۶٪)	تبلیغات (۱۶٪)	سرمایه گذاری نقدی و غیرنقدی (۲۵٪)	درصد مشارکت (تا سهم همراه)
۱	✓	✓	✓	✓	۶۰
۲	✓	✓	✓		۳۵
۳				✓	۲۵
۴	✓	✓			۱۹
۵			✓		۱۶
۶			✓		۱۶
۷	✓				مطابق جدول

مثال کاربردی: بنا به آنچه گفته شد در کلیه طرح ها و موارد ذکر شده ابتدا سهم دانشگاه مشخص و پس از آن سهم پدیدآورندگان تعیین می گردد و چنانچه در پدیدآورندگان سازمانهای حامی یا سرمایه گذار بیرون از دانشگاه حضور داشته باشند طی فرم مالکیت معنوی سهم آنها نیز مشخص می گردد. اگر حمایت مالی به صورت حامی باشد فقط در مالکیت معنوی و در اعلام نام تجاری دارای حق بوده و اگر به صورت سرمایه گذار باشد علاوه بر آن در حق امتیاز و سهم مشارکت دارای حق نیز خواهد بود. شایان ذکر است اگر طرح حاصل از پایان نامه باشد سهم پدید آورندگان پس از کسر سهم دانشگاه و سرمایه گذار و حامی، مطابق با تبصره ۳ بین اساتید تقسیم خواهد شد.

یک پایان نامه دکترا با موضوع "اثر بخشی داروی X بر درمان بیماری Y" تصویب شده که داری دو استاد راهنمای و سه استاد مشاور می باشد. این پایان نامه به صورت یک طرح تحقیقاتی ثبت و مورد حمایت بنیاد نخبگان قرار گرفته که مبلغ ۳۰ میلیون تومان آن را دانشگاه و ۳۰ میلیون تومان را بنیاد نخبگان تامین نموده اند. از آنجا که این طرح یک طرح فناورانه بوده بعد از دفاع پایان نامه، تیم مطالعاتی آن را به صورت

یک استارت‌آپ در شتاب‌دهنده دانشگاه مستقر کرده و از معاونت علمی ریاست جمهوری مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان در قالب حامی به صورت کمک مالی بلاعوض دریافت کرده تا در یک مدت زمانی محصول اولیه را ایجاد و در سامانه ثبت اختراع نیز ثبت شده است. برای ورود به بازار دو شرکت داروسازی به عنوان سرمایه‌گذار به میزان ۳۰ درصد سهم از مشارکت را به مبلغ ۲۰ میلیارد تومان تامین نموده‌اند و در همین ارتباط دانشگاه علاوه بر خدمات مرکز رشد، زمینی را جهت احداث کارخانه داروسازی و تولید در پارک علم و فناوری به آنها اختصاص داده است. در ادامه جهت افزایش مقیاس برای فروش در سطح ملی و بین‌المللی صندوق ریسک‌پذیر (CVC) شرکت Z مبلغ ۵۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده است.

براساس سناریو فوق حق مالکیت معنوی و حق امتیاز و سهم مشارکت در هر مرحله به شرح زیر محاسبه می‌شود (جدول ۶):

جدول ۶. حق مالکیت معنوی و حق امتیاز و سهم مشارکت سازمانها و افراد

ردیف	نقش	سازمانها و افراد	سهم مالکیت معنوی	سهم حق امتیاز	سهم مشارکت
۱.	مرکز علمی و رشد	دانشگاه	۳٪	۳٪	۲۰٪
	پدیدآورندگان	استاد راهنمای الف	۸۰٪*۷۰٪*۲۰٪	۴۴٪*۷۰٪*۲۰٪	۳۰٪*۷۰٪*۲۰٪
	پدیدآورندگان	استاد راهنمای ب	۸۰٪*۷۰٪*۲۰٪	۴۴٪*۷۰٪*۲۰٪	۳۰٪*۷۰٪*۲۰٪
	پدیدآورندگان	استاد مشاور الف	۸۰٪*۷۰٪*۱۰٪	۴۴٪*۷۰٪*۱۰٪	۳۰٪*۷۰٪*۲۰٪
	پدیدآورندگان	استاد مشاور ب	۸۰٪*۷۰٪*۱۰٪	۴۴٪*۷۰٪*۱۰٪	۳۰٪*۷۰٪*۲۰٪
	پدیدآورندگان	استاد مشاور ج	۸۰٪*۷۰٪*۱۰٪	۴۴٪*۷۰٪*۱۰٪	۳۰٪*۷۰٪*۲۰٪
	پدیدآورندگان	دانشجو	۸۰٪*۳۰٪	۴۴٪*۳۰٪	۳۰٪*۳۰٪
	حامی	بنیاد نخبگان	۳٪	-	-
	حامی	معاونت علمی ریاست جمهوری	۱۴٪	-	-
	سرمایه‌گذار	شرکت داروسازی الف	-	۱۵٪	۱۰٪
	سرمایه‌گذار	شرکت داروسازی ب	-	۱۵٪	۱۰٪
	سرمایه‌گذار	CVC شرکت Z	-	-	۳۰٪

ماده ۷- حل و فصل اختلافات

۷،۱. دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری، سازوکار حل و فصل اختلافاتی که ممکن است بین دانشگاه، پدیدآورنده مالکیت فکری و حامی پیش‌آید را فراهم می‌سازد.

۷،۲. در صورت بروز اختلاف نظر بین محقق و دانشگاه، اختلاف بایستی بصورت ابلاغ کتبی به کمیته تصمیم‌گیری شامل: ۱- نماینده محقق، مورد پذیرش دانشگاه. ۲- نماینده از طرف دانشگاه، مورد پذیرش محقق. ۳- نماینده حقوقی دانشگاه ارجاع داده شود. در صورتیکه کمیته حداکثر طی یک ماه از تاریخ کتبی ابلاغ شده اختلاف به کمیته، توسط دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری به تصمیم قطعی نرسد، محقق میتواند مراتب را از مراجع قانونی ذیصلاح پیگیری نماید.

ماده ۸- مدت اجرای دستورالعمل

این دستورالعمل روند کار دانشگاه را در ارتباط با اختراع حاصل از تحقیقات و سایر فعالیتهای فکری تحت نظارت آن را شامل شده و از زمان تصویب و ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود و کلیه افرادی که در مراحل از کار تحقیقاتی خود از منابع یا تسهیلات دانشگاه استفاده نموده اند را شامل می شود.

۸,۱. مفاد آئین نامه در هر زمان می تواند با تصویب هیات رئیسه و شورای فناوری و نوآوری دانشگاه تغییر یابد.

۸,۲. چنانچه فردی شامل حال این دستورالعمل باشد و طرف قرارداد با محل دیگری نیز باشد که مانع واگذاری کلیه حقوق به دانشگاه شود، وظیفه دارد که قبل از امضاء هر نوع تعهد یا قرارداد، موضوع را به اطلاع معاونت و دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری برساند تا با توافق دانشگاه و موسسه ذیربط، حقوق طرفین لحاظ گردد.

۸,۳. رویکرد آیین نامه تشویقی است و اعداد ابلاغ شده در متن آیین نامه حداقلی بوده و با رویکرد حمایتی تنظیم گردیده است و از زمان تصویب به مدت سه سال معتبر خواهد بود.

۸,۴. این آیین نامه دارای ۸ ماده و ۴ تبصره می باشد و موارد ذکر شده با توجه به نرخ تورم و شرایط خاص، می تواند تعدیل گردد.